

VALUTASIKRING

1. INNLEDNING

Virksomheter som har eksport og / eller import som en del av sitt virkeområde, er utsatt for svingninger i valutamarkedet. Virksomhetenes inntjening, soliditet og konkurransevne påvirkes i mer eller mindre grad.

Styring av valutarisiko ved bruk av finansielle instrumenter bidrar til at virksomheten oppnår ønsket valutaeksponering.

2. VALUTASTRATEGI

Enhver virksomhet som er eksponert for endringer i valutamarkedet, bør utarbeide retningslinjer og rutiner for håndtering og kontroll av risiko. Disse bør forankres i en egen valutastrategi som vedtas av virksomhetens øverste ledelse. Valutastrategien bidrar til at valutarisiko blir håndtert på best mulig måte og i henhold til virksomhetens overordnede risikostrategi. Se produktark Valutastrategi og risikoanalyse.

3. VALUTAKONTO

For virksomheter med løpende inn- og utbetalinger i samme valuta, er det hensiktsmessig å benytte en valutakonto for å redusere valutarisikoen. Ved å la innbetalinger fra utlandet godskrives en valutakonto, kan innestående anvendes til utbetalinger i samme valuta på et senere tidspunkt. Veksling og følgelig valutarisiko unngås.

Valutakonto gjør det mulig å tilpasse nødvendige vekslinger til gunstige tidspunkt i forhold til kursnivå og likviditet i stedet for å være prisgitt dagens kursnivå. Kontoen kan også benyttes til plassering av overskuddskapital med mulighet for å oppnå høyere renter eller kursgevinst i en periode. Renten bestemmes av rentenivået for den aktuelle valutasort.

Veksling til og fra valutakonto kan skje etter dagens valutakurs, eller ved avtale direkte med SpareBank 1 Markets. Dersom virksomheten ønsker innskudd eller uttak i sedler i samme valør til og fra valutakonto blir dette omregnet via norske kroner til seddelkurs.

4. VALUTA SPOTFORRETNING

En spotforretning er en forpliktende avtale om kjøp eller salg av et bestemt valutabeløp til en avtalt kurs med kontant oppgjør. Internasjonale oppgjørsregler definerer kontant oppgjør som 2 virkedager frem i tid. Begge parter har rett og plikt til å gjennomføre handelen. En spotforretning benyttes til veksling av løpende inntekter og / eller utgifter i valuta. En spotforretning innebærer ingen sikring i tradisjonell forstand, da en er prisgitt kursen i det øyeblikket spotforretningen inngås.

5. VALUTA TERMINKONTRAKT

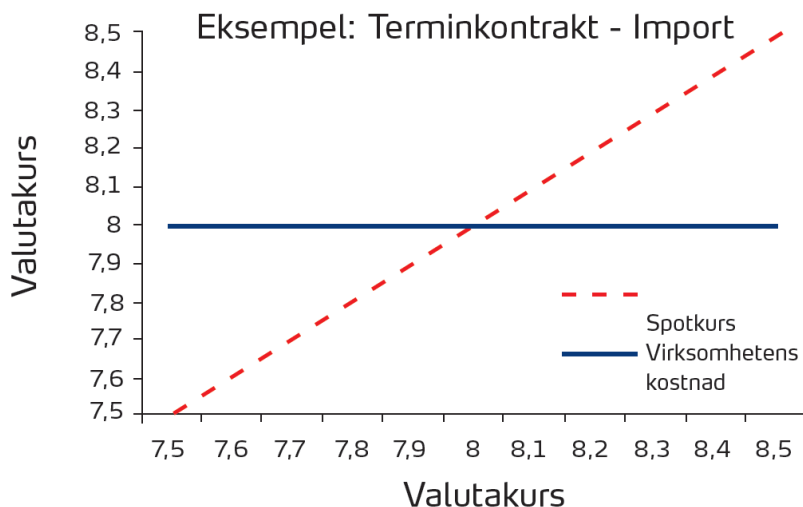
En terminkontrakt er en forpliktende avtale om salg eller kjøp av et bestemt valutabeløp til en avtalt kurs med oppgjør på en avtalt fremtidig dato. Begge parter har rett og plikt til å gjennomføre handelen. Terminkontrakt er det mest benyttede risikostyringsinstrumentet for virksomheter som ønsker å kurssikre sine fremtidige inn- og utbetalinger i valuta.

Innehaveren av en terminkontrakt er sikret mot eventuelle negative kurssvingninger frem til forfallsdato. Samtidig bortfaller også mulighetene for eventuell ytterligere kursgevinst. Kjøper av valuta kan derfor gå glipp av et eventuelt kursfall, og selger av valuta en eventuell kursstigning.

En terminkontrakt medfører ingen binding av likviditet før forfallsdato, da alle kapitalbevegelser skjer ved forfall. Prisen på kontrakten (terminprisen) fastsettes ved avtaleinngåelse, på grunnlag av spotkursen samt rentedifferansen mellom valutaene. Rentedifferansen gir enten et tillegg eller fradrag i spotkursen.

Figurativ beskrivelse - Terminkontrakt

En virksomhet inngår en terminkontrakt på kjøp av EUR/NOK til kurs 8,00.

6. VALUTAFORSIKRING (opsjon)

En valutaforsikring gir innehaveren rett, men ingen plikt, til å kjøpe eller selge et bestemt valutabeløp til en avtalt kurs på et avtalt fremtidig tidspunkt. Valutaforsikring gir større grad av fleksibilitet, i og med at en utover avtalt kursnivå kan oppnå økt fortjeneste hvis utviklingen i valutamarkedet er positiv. Valutaforsikring fungerer som en forsikring mot valutatap. Valutaforsikring er spesielt godt egnet ved anbudsrunder når en virksomhet ikke vet om den får oppdraget. Skulle et oppdrag ikke tilfalle virksomheten, trenger den heller ikke å benytte opsjonen. Forsikringspremien bestemmes av forskjellen mellom dagens spotpris og ønsket sikringskurs, opsjonens løpetid, volatilitet og rentedifferansen mellom de to ulike valutaene.

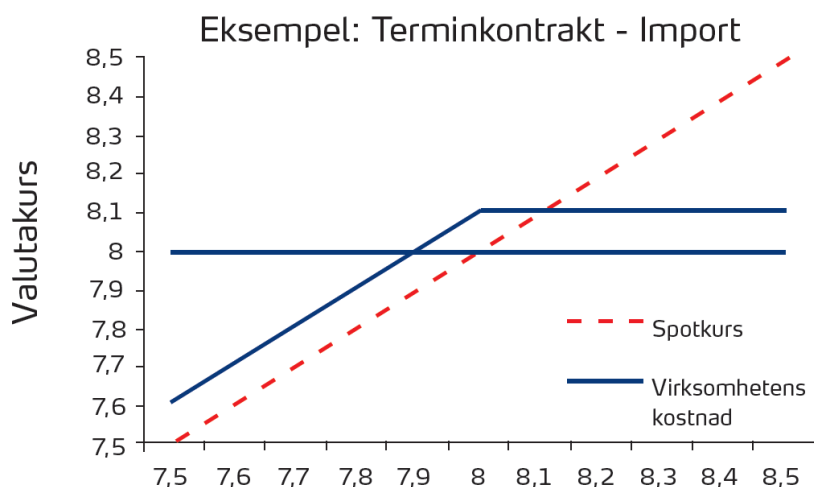
De mest vanlige valutaopsjonene er:

a) **Valutatak**

Benyttes av importvirksomheter for å sikre en maksimalkurs ved kjøp av varer og tjenester. Dersom valutakursen (spotkurs) på det fremtidige tidspunktet er lavere enn valutataket, vil virksomheten kjøpe til en kurs tilsvarende spotkurs. Dersom valutakursen (spotkursen) på det fremtidige tidspunktet er høyere enn valutataket, vil virksomheten kjøpe til en kurs tilsvarende valutataket.

Figurativ beskrivelse – Kjøp av valutatak

En virksomhet kjøper en rett til å kjøpe EUR/NOK til kurs 8,00, med en opsjonspremie på NOK 0,10.

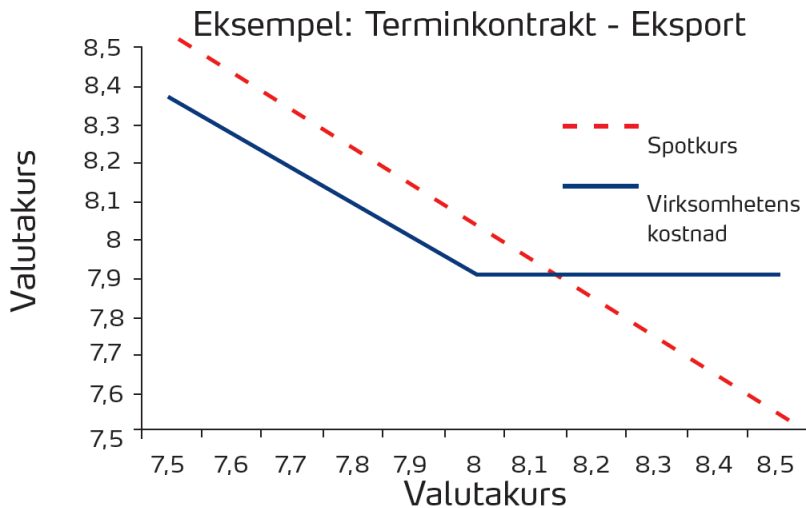

b) Valutagulv

Benyttes av eksportvirksomheter for å sikre en minimumskurs ved salg av varer og tjenester. Dersom valutakursen (spotkurs) på det fremtidige tidspunktet er lavere enn valutagulvet, vil virksomheten selge til en kurs tilsvarende valutagulvet. Dersom valutakursen (spotkursen) på det fremtidige tidspunktet er høyere enn valutagulvet, vil virksomheten selge til en kurs tilsvarende spotkurs.

Figurativ beskrivelse – Kjøp av valutagulv

En virksomhet kjøper en rett til å selge EUR/NOK til kurs 8,00 med en opsjonspremie på NOK 0,10.

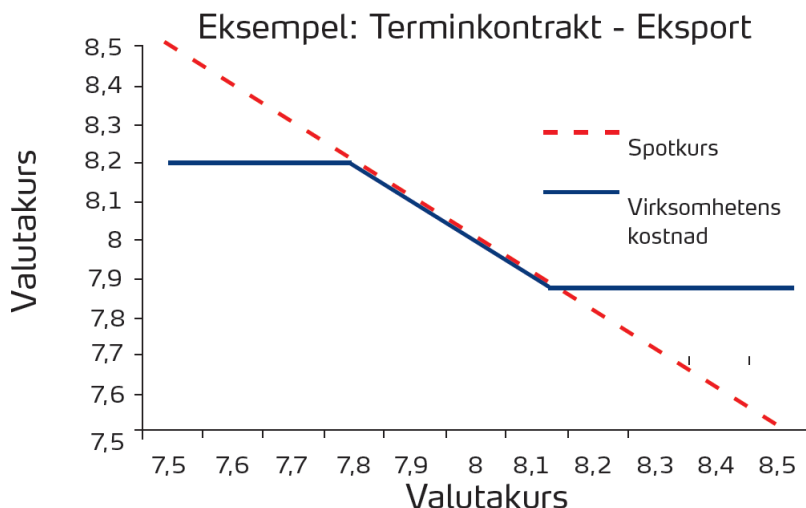

c) Valutakorridor

Valutakorridor er en kombinasjon av valutatak og valutagulv og benyttes både av eksport- og importvirksomheter. Hensikten med en valutakorridor er å redusere valutarisiko ved å sikre at valutakursen på et avtalt fremtidig tidspunkt er innenfor den fastsatte korridoren. En eksportvirksomhet kan kjøpe et valutagulv for å sikre en minimumskurs på en fremtidig innbetaling på et avtalt fremtidig tidspunkt. Valutagulvet kan finansieres ved at virksomheten samtidig selger et valutatak. Valutataket representerer en maksimumskurs på tilsvarende tidspunkt. Dersom valutakursen (spotkurs) på det fremtidige tidspunktet er lavere enn valutagulvet, vil virksomheten selge til en kurs tilsvarende valutagulvet. Dersom spotkursen er høyere enn valutagulvet, men lavere enn valutataket, vil virksomheten selge til spotkurs. Dersom spotkursen er høyere enn valutataket, er virksomheten pliktig til å selge til en kurs tilsvarende valutataket.

Figurativ beskrivelse - Eksportvirksomhet

En virksomhet kjøper en rett til å selge EUR/NOK til kurs 7,90 og selger samtidig en forpliktelse til å selge EUR / NOK til 8,20.

7. VALUTASWAP

En valutaswap er en forpliktende avtale om å bytte et valutabeløp mot en annen valuta, og samtidig inngå en forpliktende avtale med rett og plikt til å bytte tilbake på et avtalt fremtidig tidspunkt til en avtalt kurs.

Typisk består valutaswappens første veksling av en spotforretning, og tilbakevekslingen av en terminforretning. Valutaswappens spotkurs samsvarer med dagens spotkurs, mens swappens terminkurs fastsettes på grunnlag av spotkurs samt rentedifferansen mellom to ulike valutaer. Rentedifferansen gir enten et tillegg eller et fradrag i forhold til spotkursen. Bytter man til seg en valuta som er lavere forrentet enn den man gir fra seg, får man et større beløp enn det opprinnelige tilbake. Får man en høyere forrentet valuta blir beløpet man får tilbake redusert med rentedifferansen.

Valutaswap kan benyttes i likviditetsstyring hvor forfallsdato på innbetaling i en valuta og utbetaling i en annen valuta ikke er sammenfallende, for eksempel ved forsinket inngang av eksportinntekter.

Sagt på en annen måte kan en virksomhet benytte en valutaswap for å bytte til seg en valuta den har behov for mot en valuta den har et overskudd av for en bestemt periode. Virksomheten unngår å kjøpe / selge valuta for senere å måtte selge / kjøpe den samme valutaen på en annen kurs. Antall vekslinger reduseres og følgelig redusert valutarisiko.

8. VALUTALÅN

For virksomheter som har jevnlige inntekter i valuta, kan det være hensiktsmessig å konvertere eksisterende lån i norske kroner, evt. nye låneopptak, til lån i utenlands valuta. På den måten vil virksomheten få kostnader (renter og avdrag) i samme valuta som valuta-inntektene. Virksomheten vil følgelig redusere eksponeringen mot aktuell valuta ved at vekslingsbehovet blir mindre.

Det er imidlertid viktig å være klar over at dersom denne forutsetningen ikke er tilstede, og man velger valutalån utelukkende ut fra et ønske om lavere renteutgifter og / eller forventninger om gunstig kursutvikling, så vil et valutalån medføre en betydelig risiko. Valutalånet må da betraktes som ren spekulasjon. Valutakursen kan svinge og påføre virksomheten et valutatap eller valutagevinst. Ved valutatap, vil investor ved hvert forfall, enten måtte innbetale tapet til långiver, alternativt tillegges tapet lånets hovedstol. Ved valutagevinst, vil investor ved hvert forfall, enten få gevinsten utbetalt, alternativt redusert lånets hovedstol.

I lånets løpetid er det anledning til å termsikre lånet. Termsikring innebærer at man før forfallstidspunktet kan kjøpe tilbake valutaen for å dekke hovedstol pluss påløpte renter på forfallstidspunktet. Valutalån etableres på tilsvarende måte som et ordinært utlån.

9. FLERVALUTA KONSERNKONTOSYSTEM

Flervaluta konsernkontosystem gir mulighet for bedre likviditetsstyring, kapitalutnyttelse, rapportering, samtidig som det gir mulighet for reduksjon av valutarisiko. Se produktark Flervaluta konsernkontosystem.

10. RÅDGIVNING

SpareBank 1 Markets har lang erfaring i rådgivning innen våre tjenestoområder.

Vi vektlegger en analysebasert prosess, der identifikasjon av behov, avdekking av risikoeksponering, utarbeidelse av sensitivitetsanalyser, samt utarbeidelse og utøvelse av strategi står i sentrum.

SpareBank 1 Markets tilbyr rådgivning vedrørende utforming og implementering av strategier, samt handel i alle valutainstrumenter og mellom fl este valutasorter. Vi skreddersyr en optimal løsning tilpasset din virksomhet.

SpareBank 1 Markets tilbyr også andre produktløsninger som ikke er nevnt i dette dokument.